

Opmerking vooraf

Betreden op eigen risico. 😊

Met dit boek heb ik niet de intentie om welke religie dan ook te veroordelen. Ook pretendeer ik geen (nieuwe) waarheid te lanceren. Het is een kwetsbaar inkijkje in hoe ik mijn pad heb gevolgd. Ik heb ook niets tegen religie, sterker nog, ik denk dat het een waardevolle bijdrage is in een zinvol leven. Ik kom zelf uit de Gereformeerde Gemeente en ik ben tot op de dag van vandaag dankbaar voor de normen en waarden die ik meekreeg. Ik kijk er in liefde naar en wil het liefst wegblijven van oordelen. Soms ontkom ik er niet aan om iets erg stellig te beschrijven. Niet omdat ik het zo vind, maar omdat ik het zo ervaren heb. Dit kan veroordelend overkomen. Ik heb, waar ik kan, geprobeerd dit te voorkomen. De titel van mijn boek komt voort uit de zin: Wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezen. Ik denk dat God verlaten niet mogelijk is, wel de kerk. Ik heb het gevoel dat we met de 'kerk' ons beperken, omdat ik denk dat God kerkeloos en zonder vorm is en iedere vorm die we God willen geven Hem te kort doet.

Wellicht vind je het lastig als ik vragen stel, die je uit je comfortzone halen. Dat begrijp ik, dat is menselijk. Het kan zijn dat je het moeilijk vindt dat ik anders geloof dan jij gewend bent.

Mijn belangrijkste boodschap aan jou is: als jij voelt dat je voor de keuze staat, en je afvraagt of je wel of niet bij de kerk wilt blijven, ga dan helemaal terug naar jezelf. Dit kun je doen door jezelf in te lezen en door open en eerlijke gesprekken te voeren. Neem de tijd, forceer niets en voor niemand. Het is jouw keuze, zowel om te blijven als om te gaan. Aanvaard de consequenties met een open gemoed. Als dit pad jouw pad is, vind je daar echt vrede in. Een vrede die alles te boven gaat.

4.

Wikken, wegen en weggaan

Je hebt altijd een keuze, al voelt het wellicht niet altijd zo. Vaak werd ik weerhouden van de stap om de kerk te verlaten omdat ik bang was helemaal alleen te staan. Bang om de verbinding met alles wat vertrouwd was te verliezen. Angst maakte me afhankelijk van anderen.

Wat maakt die afhankelijkheid zo intens? Ieder kind is, ongeacht je (geloofs-)overtuiging, in grote mate afhankelijk van wat je meekrijgt via je ouders en van de gemeenschap waarin je geboren wordt. De straat, het dorp of de stad, families, het beroep dat ouders hebben, het heeft invloed. Het speelt allemaal een rol in de afhankelijkheid die je als kind ervaart. Je wilt bijdragen aan de harmonie binnen die gemeenschap. Je kunt niet zonder de ander omdat ons systeem erop is gericht om genegenheid te krijgen, verbonden te zijn met elkaar en elkaar te spiegelen. Het gevoel te hebben dat onze aanwezigheid hier op aarde echt een doel heeft. Dat komt omdat we bewuste wezens zijn. Daarnaast hebben we die Godsvonk in ons, die het verlangen geeft om ons te verbinden met alles om ons heen.

Je bent bang om afgescheiden te worden van de groep en dit is iets dat zo diep in ons systeem is verankerd, dat je soms tegen beter weten in je conformeerdt aan regels en afspraken die je gezondheid in gevaar brengen. Afgescheiden worden is namelijk gevaarlijker. Liever ongezond bij een groep, dan alleen.

Wat een kwalijke rol speelt, is dat God een plek krijgt die druk uitoefent op de leden van de kerkelijke gemeenschap, om je te gedragen volgens bepaalde regels middels angst voor uitsluiting. Je moet tussen de regels doorlezen wat mag en niet mag. De (ongeschreven) regels worden op subtiele wijze gebracht, waardoor dit iets weg heeft van manipulatie en indoctrinatie. Als je lang met een nagelviiltje over een steen schuurt, komt er vanzelf een groef in. Zo gaat het ook met dit soort overtuigingen die niets met godsdienst of geloof te maken hebben. Het is zijn menselijke interpretaties van hoe men denkt dat de Bijbel het voorschrijft.

Voor 80% is zo'n gemeenschap fantastisch. Het biedt zoveel aan veiligheid, samenwerking, betrokkenheid en dienstbaarheid. Allemaal zeer goede deugden. Van de 20% die overblijft, waarvan je niet eens weet dat het niet best is, heb je geen weet en als je het al zou voelen, wat doe je ertegen? Zeker niet als klein kind. Maar ook later niet. Want je wordt met de nek aangekeken als je kritiek hebt. Uit angst voor veroordeling, op afkeuring, laat je het geven van kritiek en stellen van vragen wel uit je hoofd. Verbanning uit de kerk is één van de meest angstaanjagende zaken die je kunt ervaren als je behoefte hebt aan verbinding met de groep. Verbanning betekent letterlijk dat je totaal ongeschikt bent om aangesloten te zijn bij de groep. Het is de meest extreme vorm van afkeuring, vaak op basis van (onbeschreven) regels. Het zijn specifieke regels die in de kerk gehanteerd worden. Bovendien mag je niet ingaan tegen Gods wil. Openlijk kritiek geven staat gelijk aan tegen Gods wil ingaan. Dan is het maar net wat voor soort type mens je bent, of je (je) (aan)past in de gemeenschap, of dat je ten koste van alles je eigen authenticiteit wilt bewaren.

Toen ik in aanraking kwam met andere denkwijzen, andere levensovertuigingen, ging ik vragen stellen. Ik wilde wat mijn veilige basis was, ook veilig houden. Alleen bleken de antwoorden niet altijd mijn veilige basis te bekrachtigen. Zo ontstond twijfel.

Ik heb inmiddels zoveel diversiteit gezien in opvoeding en omgeving, dat er geen enkele situatie zonder 'minder goede' gevolgen is. Daarin is de Gereformeerde Gemeente geen uitzondering. Deze heeft vooral een beschermende invloed. Wanneer je opgroeit in een dorp, is je wereld ook lange tijd heel klein en overzichtelijk. Tegenwoordig met de komst van internet, is dit in een eerder stadium weg. Op het moment dat je de 'wijde' wereld in moet, omdat je een opleiding gaat volgen, wat niet altijd binnen de Gereformeerde Gemeente-sfeer kan, kom je met 'anders denkenden' in aanraking. Dan worden er vragen gesteld die je wereld behoorlijk doen schudden. Ineens zijn die overtuigingen die je hebt, niet meer algemeen aanvaard of voor waarheid aangenomen. Dit kan veel impact op je leven hebben. Je bent daar vaak ook niet echt op voorbereid.

Op het moment dat de keuze valt dat je de kerk verlaat, moet je in zekere zin je identiteit weer heruitvinden. Het kan een periode zijn waarin je op onderzoek uitgaat en een vorm van inhaalrace doet. Samen met mogelijk het ontbreken van grenzen, kan dit een periode zijn, waarin je jezelf erg tegenkomt. Op leuke, maar ook minder leuke manieren. Het maakt het leven soms behoorlijk pittig. Dat is voor iedereen weer anders. Het kan zijn dat je drugs gaat gebruiken, het kan zijn dat je je verliest in het gebruik van alcohol of seksueel los gaat. Hoe dan ook, deze periode kan veel impact hebben op je eigenwaarde en het ontwikkelen van je hervonden identiteit.

Als je zo'n proces ingaat, krijg je altijd te maken met verlies en rouw. Het is echt een proces van loslaten. Het is goed om je dit te realiseren. Ook wanneer je kiest om in de kerk je pad te blijven volgen.

9.

Bestaansrecht vanuit eigenaarschap

Wie ben ik? Wie wil ik zijn? Wie mag ik zijn?

Dit zijn essentiële vragen over je bestaan. Voor ieder mens. Waar je ook opgroeit. Dit staat los van je culturele achtergrond. Het is van belang dat we de ruimte ervaren om te mogen onderzoeken wat belangrijk voor ons is. Wat er echt toe doet, zonder angst dat hier veroordeling op volgt. Hoe geven we vorm aan wie we zijn? In hoeverre kunnen we tolerant zijn naar onze medemens? Wat zijn onze normen en waarden? Welke kernwaarden zijn voor ons belangrijk? Deze vragen zijn fantastisch om op scholen, in gezinnen en verenigingen openlijk en met respect te bespreken. Zonder angst om afgewezen te worden.

Een andere belangrijke bestaansvraag is: sta ik mezelf toe, om die ruimte te pakken? Niet omdat de ander je die ruimte geeft, maar omdat je die ruimte neemt. Ik bedoel hiermee niet dat ik van de ander toestemming krijg om te zijn wie ik wil zijn. Dat is fijn, maar niet noodzakelijk. Die ander heeft precies dezelfde vragen, en wanneer hij of zij die vragen niet (meer) heeft, past hij of zij bij me en accepteert me zoals ik ben of past niet bij me en dan mag ik die persoon in liefde laten gaan.